IX. évfolyam. Arad, 1894. November 8. Csütörtök. 258-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Nemzetközi tisztességadás.

Arad, november 7.

Valamint a társadalmi, ugy az internacziónális életnek is meg vannak a maga illemszabályai, melyek bár javarészt külsőségek, mégis föltétlenül megköveteltetnek a kölcsönös érintkezésben elanynyira, hogy a ki azokkal nem törődik, modortalanságot követ el, mig e formák szándékos mellőzése határozott ellenséges czélzatnak vétetik.

Ilyen formalitás egy velünk békés viszonyban állott szomszéd fejedelem elhunytának alkalmából a törvényhozó testület által teendő részvétnyilatkozat. — Minden fejedelem, és — parlamentje által minden nemzet meghódol ezen — hogy ugy mondjuk — internáczióális illemtudásnak, s ha csupán a magyar parlament mulasztotta volna el, akkor vagy politikai éretlenségének, vagy — ami az ő következményeiben még gonoszabb — az orosz nemzet iránti ellenséges érzületének adta volna félre nem ismerhető tanujelét.

Ezen utóbbi ferde, s a magyar nemzet érdekeire nézve is káros helyzetbe akarták a magyar kormányt és parlamentet szoritani ez utóbbinak nagyhangu és olcsó dicsőségben utazó tagjai, kiknek ebben gyökeredzik egyéniségük egész politikai értéke, és épen ezért egy alkalmat sem mulasztnak el, hogy az ez irányban kinálkozó politikai tőkegyarapitás után két kézzel ne kapjanak.

Hát hiszen érthető a mi szélbali politikusainknak ez az ő maguktartása és — ha különösebb bajokat nem okoz — inkább megmosolyogni való, semmint hogy azzal komolyan foglalkozzék az ember; ámde gyakran a rideg, a megalkuvást nem ismerő önzés, mely e politikai tőkecsinálástól még akkor sem áll el, ha általa komoly zavarokat és kelletlen ferde helyzeteket teremt, gyakran nagyon is rászolgált arra, hogy szigoru elbirálásban részesüljön s kellőképpen ellensulyoztassék.

Ilyen — eléggé meg sem róható — diverziójukat képezi az olcsó frázisokban dolgozó szélbali politikusoknak az a taktika, mely a magyar népnek a Kossuth névhez füzödő kegyeletét vészterhes komplikácziók felidézésére használja föl, komplikácziókra, melyekről ma már mindenki tud és beszél, s melyeket csak a legönzőbb párttaktika akar látatlanná, hallatlanná tenni csak azért, hogy pozicióját, mely a politikai élet meddősége által önmagától roskadozóvá lett, megerősitse.

Ez a példátlan tekintetnélkülisége a szélsőpártok hadviselésének nyilatkozott meg a képviselőház mai ülésében is, midőn *Thaly* Kálmán nem átallotta a maga és pártja nevében a magyar parlament kondolelásának komoly méltóságát felszólalása által a szó szoros értelmében kompromittálni. Mily kicsinyes, sőt visszataszitó kép egy velünk békében élő nép gyászára a halott őse által vérpadra juttatott martyrok szellemét felidézni azon ünnepélyes pillanatban, midőn a hősök utódai az engesztelődés czypruságát akarják letenni a fejedelem ravatalára, kinek semmi része a régen elmult s a történet szenvedélytelen világába emelkedett események körül. Mily botor, és a magyar nemzet vitális érdekei ellen való eljárás, sérteni annak az orosz nemzetnek kegyeletét, mely köztudomás szerint őszintén gyászolja elhunyt fejedelmét, s mely legkevésbbé sem szolgált rá, hogy épen a magyar nép részéről érje a bántalom, azon nép részéről, mely ellen akaratán kivül vezényeltetett harczba egy félszázad előtt, s mely iránt azóta inkábbb jóakaratu, mint ellenszenves érzülettel viseltetett, de minden körülmények között békességben élt vele.

Az időszerütlen handabanda hire eljut az idegenbe s el a magyar választókerületekbe; valjon fog-e emitt annyit használni a szélbali pártállásnak, mint amenynyit amott kétségkivül ártott a magyar

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Kitépett naplólevelek.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Irta: Kesztka Mihály.

— november 7.

Szomoru a lelkem. Fájdalmas teher nehezedik reá, mely óriási erővel fekszik rajta, mintha össze akarná törni, zuzni és morzsolni.

Kétség kinozza, gyötri egész valómat, mely ugy érzem, még végzetes lesz reám. Hová tüntetek ti szép, derüs napok, mikor mosolygós arczczal, nevető ajkkal jártam a napfényes utczán és érdeklődve vonta tekintetem magára egy-egy kaczérabb, merészebb szabásu ruhaderék, egy szintjátszó napernyő, mely alatt barna, vagy szőke, vagy tudom is én milyen fürtü fejecske keresett védelmet az izzó sugarak elöl?

Hová tüntetek boldog órák, mikor keresve jártam a korzót, mohó szemmel nézegetve a százszorszépeket, a nékem szánt ideált kutatva?

Vége, vége. Sejtelem, mely bántólag lepi meg lelkem, azt sugja nekem, hogy megtaláltam a régen várt, álmatlan éjszakákon fantáziámban megalkotott ideált, ki hivatva lesz szivem mélységes szenvedélyét, igaz szerelmét felgyujtani, s mégis ugy érzem, ugy kell lennie, e végzetes összetalálkozásnak törékeny lelkem, az érzelmek skáláját oly könnyen megérző lelkem fogja kárát vallani.

Eredj, eredj te szivembe orvként belopódzó sejtés, a reménylés édes perczeit ne törd össze, a tán sose valósuló jövő boldogságnak most támadó képét ne ragadd el a nézésben megittasult szemem elöl . . .

*

Első találkozásunk is egy megtört szivü, szepegő, sirástól, fuldokló sóhajtól teli menyasszonyos házban tör ént.

Lakadalomba mentünk, de s menyasszony mosolygó arcz helyett fekete karikás szemekkel fogadott, örvendő rokonsereg helyett, csak lehangolt, fájdalmas arczu asszonysereget találtunk.

A másik pillanatban már tudtuk az egész tragédiát. A vőlegény az utolsó pillanatban hagyta ott a szép menyasszonyt. Tán szebbet talált, talán megbánta a szalmatüzként fellobbanó szerelme elhamarkodását, mely csak addig égette szomju lelkét, mig le nem csillapithatta forró vágyát a menyasszony piros ajkain, s aztán többet nem kellett? . . .

Ki tudja? A szomoruság békóiba vert menyasszony szerelmes szivének sejtelme majd megérzi, hogy mi az, mi elszakitotta tőle kedvesét.

En — mondjanak bár önzőnek, szivtelennek — keveset törődtem az előttem kibugygyanó könnyekkel, hiszen az én nyugalmam is ezen a szomoru lakodalmon veszett oda.

Itt találkoztam azzal a gyerek-leánynyal, ki a népek sokaságából nekem predestinált ideál, kinek első reám vetett tekintete mintha megperzselte volna arczomat, melegséggel öntötte el egész valómat.

Tudom, oly biztosan, mint a hogy a hold legnagyobb karimáju csillaga az éjszakának, hogy vagy ennek a leánynak a lelkét kell megnyerni magamnak, vagy számot vetni örökre a boldogsággal, tudom és öröm e nagy küzdés előtt már cserben hagy.

Hová, hová fog vezetni e vak szenvedély? . . .

*

Nincs egy elejtett szava emlékemben, egy bizalmasabb mozdulata tudatomban, mely elárulta volna, vagy csak halványan engedte volna sejtetni érzelemvilágát, nincs egy füszálnyi fonál, melybe kapaszkodni tudnék, hogy magamhoz kényszeritsem daczos, zárkózott, hideg lelkét.

Ha csak szeme, csodásan szép nagy őz-szemének e fagyosságból felolvadt egy-egy tekintetében mernék bizakodni?

Néha reám függesztette tükörfényes lelkének setétkék ablakocskáit és — eh miért gondolnám a rosszabbikat — e tekintet keresni, kutatni látszott éppen ugy, mint az enyém.

Kérdések, szünteien néma kérdések voltak reám eső tekintetei, a melyekből azt kellett kiolvasnom:

— Hát mért nézel ugy reám, mintha fel

A f. évi november hó 15-én aláirásba kerülő 3% magy. jelzálog sj.re Az Aradi ipar- és népbank pénzváltó üzlete, mint Aradon egyedüli nyilvános aláirási hely eredeti feltételek mellett, minden költség nélkül már előre is elfogad jegyzéseket.

nép politikai érettsége felől eddig táplált kedvező véleménynek?

BELFÖLD.

A balázsfalvi érsekség. Mint a „Tribuna" értesül, a balázsfalvi érsekséget a legközelebbi napokban be fogják tölteni. Hir szerint dr. Mihályi Viktor, a lugosi püspök van erre az állásra kiszemelve.

—

Törvényjavaslat a hitelszövetkezetekről. Nagy Ferencz dr. egyetemi tanár az igazságügyminiszter megbizásából törvényjavaslatot dolgozott ki a hitelszövetkezetekről s ezt a terjedelmes indokolással együtt márt át is nyujtotta Szilágyi miniszternek. A javaslatot legközelebb kinyomatják és tanulmányozás végett átnyujtják az illetékes testületeknek.

Van részvétünk, vagy nincs részvétünk?!

— A képviselőház ülése november 7-én. —

Budapest, november 7.

Van részvétünk, vagy nincs részvétünk?!

Ez a kérdés járta ma a Ház folyosóin szájról-szájra és ez a kérdés mára telecsöditette a ház padsorait és karzatait egyaránt.

Nem mondhatnók, hogy a kérdésre a felelet valami nagyon egyhangu. A nagy többségnek ugyan meg van a maga megállapodott véleménye, de hát meg van a kisebbségnek is és amint mindig, ezuttal is a kisebbség adta meg a dolognak a borsát. Az más kérdés, hogy ez a füszerezés egészségünkre és tisztességünkre válik-e?

Jobbfelől, ahol a többség tanyázik, azt felelik, hogy van részvétünk.

Balfelől, de csakis a szélsőbal soraiból, makacsul zengik:

— Nem csókoljuk meg a kancsukát!

Az emberek izgatottan várják, hogy hát — na, mi lesz? Közben kiszivárog, hogy nem lévén elérhető a megállapodás, nem is lesz kondoleáló inditvány. Egy másik hir azt ujságolja, hogy egyáltalán még csak szóba sem hozzák az egész dolgot, mert nem akarnak alkalmat adni a saját magunk kompromitálására.

Ezalatt Wekerlénél ujabb konferenczia foly és véget ér. Az egyik konferálót megfogják:

— Hát lesz részvét?

— Miért ne lenne? A kik komprottálni akarják magukat, azoknak szabad az ut.

Tehát lesz részvét. De azért a bizonytalanság tovább tart. Ott lebeg a kérdések egész sora: milyen lesz az a részvét? Es lesz benne köszönet?

Közben megjelenik az emelvényen Bánffy elnök és — mosolyog. Jön Wekerle és ő is mosolyog. Amiből nyilvánvaló, hogy azért valami megállapodás mégis történt, különben ilyen jó kedvük aligha volna a korifeusoknak.

De ime az ülés, beszéljen az magáért.

*

Kezdete déli 12 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyző: Molnár, Eszterházi Kálmán, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Lukács, Festetich, Fejérváry, Szilágyi, Josipovich.

Elnök jelenti, hogy Matlekovics Sándor végleg igazoltatott.

Bemutatja Pulszky Agost zurányi megbizó levelét.

Tudomásul vették, illetőleg kiadták az igazoló-bizottságnak.

Elnök: T. Ház! Az orosz birodalmat nov. hó 1-én az a csapás érte, hogy uralkodóját életének delén rövid, de gyötrő szenvedés után elragadta a halál.

E gyászos esemény hallatára azon részvét mellett, amelyet a humanitarius érzés kelt fel bennünk, nem feledhetjük, hogy az elhulyt uralkodót a barátság kötelékei füzték szeretett királyunkhoz, s hogy mint a békés irányzatnak egyik támasza és elősmozditója örvendett köztiszteletnek a müvelt világ népei között.

Méltó azért, hogy midőn egész Európa rokonszenve kiséri őt végotthonába, mi is tisztelettel emlékezvén meg róla, részvétünknek adjuk kifejezést. (Elénk, zajos, hosszas helyeslés jobbfelől.)

Thaly Kálmán (Felkiáltások: Eláll!) kijelenti, hogy kellemetlent nem akar mondani ebben a pillanatban és nem akar a czárról nem megfelelően nyilatkozni. Az tartja, hogy elég volt az a részvét, amit a kormány a maga utján kifejezett s ezzel be kellett volna érnie. Szóló nem tudja feledni, hogy Magyarországot orosz segitséggel nyomták el s jeleseinket az orosz segitséggel juttatták vérpadra. A megboldogult czárnak ebben nem volt része, de unokája annak a czárnak, amely ezt a bünt Magyarország ellen elkövette. Ennek akart kifejezést adni és nem járul a részvét kifejezéséhez. (Helyeslések.)

Horánszky Nándor szerette volna, ha ebben a kérdésben egyhangulag nyilatkoznak, de mert ez nem történhetett meg, indokolja szavazatát. Hogy ellentétek fordulnak elő nemzetek között, az elkerülhetetlen, de ha alkalom nyilik a harmónia megóvására, ezt elmulasztani hiba . . .

Hoitsy Pál: Szégyelják magukat!

Thaly Kálmán: Csókoljuk meg a korbácsot!

Horánszky Nándor: Csak azt lehet szégyelni, ami hazánk érdekei ellen van. (Zajos helyeslés.) Tartózkodás nélkül és őszintén csatlakozik a részvétkifejezésekhez. (Helyeslés. Zaj szélsőbalfelől.)

Batthyány Tivadar gr. a puroszok nevében szól. Nem polemizál a szélbal szónokával (Nagy zaj a szélsőbaloldalon), de utal arra, hogy ravatal előtt állunk, amelyen uralkodónk egy jó barátja pihen. Elfogadja az elnöki inditványt. (Helyeslés.)

A ház 36 függetlenségi és 48-as képviselő kivételével megszavaztatta a részvétet. A függetlenségiek közül egymaga Pázmándy Dénes szavazta meg az elnök inditványát.

Földváry Miklós előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a vigszinházról.

Neményi Ambrus előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a Vaskapu 1895. évi munkálatairól.

Belicska Béni előadó benyujtja a házközösségre vonatkozó bizottsági jelentést.

Annak idején napirendre tüzik.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter beterjeszti a törvényes kamatláb leszállitásáról szóló javaslatot.

Kiadták a jogügyi bizottságnak.

Elnök javasolja, hogy a költségvetés tárgyalását hétfőn, f. hó 12-én kezdjek meg.

Elfogadták.

Serbán Miklós interpellácziót terjeszt a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé, kérdve, hogy a balázsfalvi gör. kath. érsekséget miért nem töltik be és miért nem engedélyezték az egyházi zsinat összehivását?

Az interpellácziót kiadták az illető miniszternek.

A jegyzőkönyv hitelesitésével az ülés véget ért.

*

Amiből látható, hogy az egész nagyon rövid és még a rövidségénél is lagymatagabb volt.

Es most már Levakovszki megfosztatott a dicsőségtől, hogy egyedül élvezze a czivilizált Európa „megvetését." — Erre a dicsőségre igényt jelentett be Thaly Kálmán is.

Hát legyenek boldogok s meggyőződve, hogy ezt a dicsőséget nem irigyeli tőlük senki. Csak élvezzék háboritatlanul.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1894. évi november hó 14-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

17. A m. kir. belügyminiszteriumnak intézvénye a villamos világitás és munka átvétel czéljaira szolgáló központi telep és vezetékhálózat tárgyában.

18. Az aradi ipar és népbank részvénytársaságnak kérvénye a kibocsátott pénztári jegyeknek biztositékul való elfogadása iránt.

19. Polgármesteri jelentés Mahelka Károly pénztári ellenőr hivatali biztositéka tárgyában.

20. A kerületi rendőrbiztosok kérvénye évi csizmajárandóságuknak felemelése tárgyában.

21. Dr. Pálmai Lajos, mint vagyonbukott Brasch Simon csődtömeggondnokának kérvénye haszonbérlet átruházása tárgyában.

22. A tanács jelentése Hadanyák József városi alszámvevőnek nyugdijazása iránti kérvényére.

23. U. a. a Kossuth-utczai laktanyánál épitett fegyverraktárnál felmerült több kiadás tárgyában.

24. U. a. az 1894-ik évi közköltség- előirányzat egyes kiadási rovatainál felmerült több kiadás fedezése iránt.

25. U. a. Indra József, Hoffmann Salamon, Domány József, Gyöngy Adolf, Tóth Pál, Béres Dániel, Csabai Péter, Kovács Károly, Weszely Pál, Prólich Lőrincz, Schäffer Agoston, Mittner József, Edelmüller József, Joanovics Demeter, Turi István, Szőlősi Péter, Boja Etelka, Molnár Albert, Argyelán Krisztina, Posta János, özv. König Franczisska, Hack Frigyes, Náder Józsefné, Bojtor Demeter, Morár György, Faragó Sándor, Kresz Ferencz, Wolf Aladar, Baich József, Máté János, Keresztes Ferencz, Nagy Mihály, Lukács Géza, Eckstein György, Derestye Gyula, Ursits Lipót, Román Julia, Tóth János, Mattausch János, Savino Calvasino, Magyari Ferencz, Kozák József, Faur János és Buda György által emelt uj épületek községi adómentessége tárgyában.

26. A Kölcsey-egyesület megkeresése a szabadságharczi ereklye-muzeum bizottságába három törvényhatósági bizottsági tag beválasztása iránt.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.0 milliméter, délután 2 órakor 766.5 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 3.0, délután 2 órakor C° + 10.1. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor DN. 4. **Felhőzet:** reggel többnyire borult, délután derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 0 milliméter.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 8. —

Derült. — Száraz. — Enyhe.

---

akarnál falni a nézéseddel, talán csak nem vagy szerelmes belém, te buksi? Ugyan mit is lehetne rajtad szeretni . . .

A fájdalom végig vonaglott rajtam az ilyen pillantásra és ugy éreztem, mintha valami csunya keresztes pók a szivemet kezdené befonni, utálatos, nedves pókhálóval.

*

Mikor a bor kissé fejembe szállt, kerestem a sima kezét. Még csak egy gongolat rövidnyi időig sem élvoztem keze bársonyát, már is, nem ijedten, de büszke mozdulattal visszarántotta.

Talán ha tudta volna, hogy mily erőmbe került nekem akkor a kinos vergődés keservét, annak felszisszenő szavát magamba fojtani ugy lehet, nem is tette volna.

Es az én lelkem csak szomoru. Fájdalmas teherként nehezedik reá felébredt szerelmem, mely óriási erővel fekszik rajta, mintha össze akarná törni, zuzni, morzsolni.

Hová is tüntetek ti szép, derüs napjai a közönynek, az ideált kereső lázas kutatásnak? Mert egy sejtelem azt sugja, hogy bár megtaláltam a régen várt, álmatlan éjszakákon fantáziámban oly csodásnak, oly komoly szépnek megalkotott ideált, mégis ugy érzem, ugy kell lennie a végzetes összetalálkozásban törékeny, az érzelmek skáláját hirtelen megérző lelkem, csak halálos szenvedést fog nyerni . . .

HIREK.

November 8. Csütörtök. Róm. katk. naptár: Gotfrid. — Protestáns naptár: Gotfrid. — Görög-keleti naptár (október 27.): Nestor. — A nap kél 6 óra 18 perczkor, nyugszik 4 óra 18 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyilva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Kossuth Ferencz Aradon.

— Saját tudósitónktól. —

A Kossuth Ferencz aradi ittartózkodását rendező bizottság tegnap délután ismét ülésezett Müller Károly elnöklete alatt. Az ittartózkodás végleges programmja ez:

1. Érkezés ma délután 4 órakor Aradra A vasutnál az üdvözlőbeszédet tartja Varjassy József.

2. Elszállásolás a „Fehér Kereszt"-ben, hol tiszteleg az aradi honvédegylet, a muzeumbizottság, a függetlenségi-párt és az asztaltársaságok küldöttségének tisztelgése.

3. Este hat órakor Kossuth Ferencz meglátogatja a polgármestert, megtekinti a gyülést termet, innen a kaszinóba megy, hol Sallay Béla dr. fogadja.

4. Hét órakor a szinházba megy, honnan a Kossuth-asztaltársaság helyiségébe hajtat.

5. Szükebb körben vacsora, mely után Kossuth Ferencz visszavonul.

Pénteken délelőtt 10 óráig Kossuth Ferencz szabad.

1. Délelőtt 10 órakor megkoszoruzza a tizenhárom vértanu szobrát.

2. Innen a szabadságharczi ereklyemuzeumot szemléli meg. Itt egy óráig időzik.

3. Fél 12 órakor nehány magánlátogatást tesz; Szathmáry Gyula alispánnál, Müller Károly és Varjassy Józsefnél.

4. Délben a Neumann-gyárba hajtat, hol hosszabb ideig tartózkodik. Ugyanitt villásreggeli.

5. Két órakor a waggongyár megszemlélése.

6. Három órakor a vesztőhelyhez hajtat, s elhelyezi koszoruját. Itt Lukácsy Miklós, a honvédegylet elnöke fogadja, mire Kossuth Ferencz válaszol.

7. Este 7 órakor bankett a „Fehér Kereszt" nagytermében,

*

Az értekezlet felkéri az az aradi egyleteket, hogy ma délután a perronon, s holnap a a vesztőhelynél megjelenni sziveskedjenek.

*

Kossuth Ferencz fogadtatása a perronon belül lesz, mivel az állomás előtti téren azt a nagy forgalom miatt eszközölni nem lehet.

A banketten csupán három hivatalos tószt lesz. Kossuth Ferenczet Müller Károly fogja üdvözölni. A válasz után az érkezett képviselőkre Remetey Károly mond tósztot.

A bankett ideje alatt a karzat a hölgyközönség számára lesz fenntartva.

*

Az elutazás programmja ugyanaz, ami az érkezésé.

*

A rendező-bizottság felkéri ez uton is mindazokat, kik magánfogattal birnak, hogy folyó hó 8-án d. u. 3 órakor, ugy 9-én fél 12 órakor fogatsikat a bizottság rendelkezésére a „Fehér Kereszt"-hez küldeni sziveskedjenek.

— **Személyi hirek.** Kóbor Tamás és Morgenstern Gusztáv, a jeles fővárosi irók tegnap Aradon tartózkodtak. Kóbor szombaton ismét Aradra érkezik, hogy a „Bajazzók" előadását végignézze.

— **A hivatalos lapból.** A király Sélley Sándor szegedi itélőtáblai elnököt a kuriához számfeletti tanácselnökké nevezte ki.

— **Parecz István,** a beteg gazdasági tanácsnok állapota — mint örömmel értesülünk — egészen jóra fordult s remélhetni, hogy a beteg legközelebb elhagyhatja ágyát.

— **Közigazgatási bizottsági ülések.** Aradmegye közigazgatási bizottsága november havi rendes ülését ma, csütörtökön reggel 9 órakor tartja, melyre a bizottság tagjainak figyelmét e helyen is felhivjuk. A városnál szombaton d. e. 9 órakor lesz a közigazgatási bizottság ülése.

— **Az aradi törvényszék uj alügyésze.** A m. kir. igazságügyminiszter Korn Lajos aradi kir. alügyészt a nagyváradi és Meszlényi Antal dr. gyulai kir. ügyészségi alügyészt az aradi kir. ügyészséghez saját kérelmükre áthelyezte.

— **Ormós Zsigmond** állapotában némi javulás mutatkozik, a mennyiben a beteg nyugodtabb, egyeseket szobájába is bocsát. Fogadta és felismerte Vimmer Józsefet és dr. Stepper Vilmos orvost, kikkel keveset, de összefüggés nélkül beszélt. Tegnap délig nem voltak nyomai a minapi rohamoknak, ezért környezete elhalasztotta a betegnek Budapestre való szállitását. A Schwartzer-féle intézetben egyébként a beteg felvételére megtörténtek az előkészületek.

— **Kossuth Ferencz koszorui,** melyeket a 13 vértanu kivégzési helyén álló obeliszkre s a vértanu-szoborra fog helyezni, már megérkeztek Aradra. Az első a következő felirást viseli: „A haza jövője megalkotóinak, Kossuth Ferencz." A második pedig: „Az emlékek legszentebbikének, Kossuth Ferencz." A koszoruk a mai napon közszemlére lesznek kitéve valamelyik virágkereskedés kirakatában.

— **Népesedési mozgalom.** Örvendetesen kell tapasztalnunk, hogy Aradváros közegészségügye napról-napra javul. Legalább a heti statisztika ezt bizonyitja. A mult héten elhalt Aradváros területén 13 egyén, és pedig 5 fi, 8 nő; arány 14·5 pro mille. Ezzel szemben született 28 gyermek és pedig 11 fi, 17 nő; az arány 31·2 pro mille.

— **Az uj vezérügynök.** A „Duna" biztositó társaság Pollák Károly elhalálozása folytán az aradi vezérügynökségnél a biztositási okmányok és egyéb iratok aláirásával Laubner József titkárt bizta meg, kinek akadályoztatása esetén Isaáky Imre felügyelő, mindkettő akadályozása esetén pedig, Kenitzer Kálmán hivatalnok fog aláirni.

— **A petrozsényi kőszénbánya megvétele.** Értesülésünk szerint a salgótarjáni kőszénbánya-részvénytársulat igazgatósága tegnapi ülésében felhatalmazta elnökét, Chorin Ferencz urat, hogy a brassói bánya és kohó-részvényegyletnek Brüsszelből 17-én visszatérő elnökével a petrozsényi kőszénbánya megvételeiránt tárgyalásokba bocsátkozzék. A tőkebeszerzés tekintetében még eddig határozat nem hozatott.

— **Albiról kinevezés.** A király Mészáros Gyula lippai kir. járásbirósági aljegyzőt a buziási járásbirósághoz albiróvá nevezte ki.

— **Hazafiatlansággal vádolt tanitók.** Az „Alföldi Tanitóegyesület" nagylaki fiókjának, mint levelezőnk irja, tegnap volt évi gyülése Nagylakon, amely alkalommal szóba került a négy püspökhöz intézett miniszteri leirat, amely Veszelszky Pál, Styk Gyula és Rohoska Mátyás pitvarosi, valamint Hrdlicska József és Szlovák Gyula nagylaki tanitókat hazafiatlansággal és a magyar nyelv nemtudásával vádolta. Az egybegyült tanitók élesen kikeltek a tanfelügyelő eljárása ellen, hogy éppen azokat a tanitókat vádolja a hazafiatlansággal, akik legkevésbbé sem szolgálnak rá, mig azokat, akik nyiltan tüntetnek a magyar nemzet ellen, a magyar nyelv sikeres tanitásáért jutalomban részesiti. A gyülés elhatározta, hogy a közigazgatási bizottságot meg fogja keresni, hogy e türhetetlen állapotnak véget vessen.

— **Pituk Béla lapja.** Pituk Béla volt galsai gör. kath. lelkész, a ki a Pável püspök ellen kibocsátott röpiratával keltett országszerte nagy feltünést és jelenleg Aradon müködik, mint községi tanitó, ujévtől kezdve egy uj román nyelvü lapot fog szerkeszteni. A lap természetesen magyarbarát politikát fog követni és a románok s magyarok kibékitése mellett fog agitálni.

— **Aradiak a dalszövetkezetben.** A délvidékre korszakalkotó dalszövetkezetnek alakuló közgyülése vasárnap délelőtt 10 órakor fog megtartatni Temesvárott a gyárudvar helyiségeiben. Budapestről az országos dalegyesület és a „Zenelap" szerkesztősége, Aradról a „Kölcsey dalkör" képviselve lesz.

— **A megfeddett leány öngyilkossága.** Ki hitte volna, hogy Maurer Jusztin lelke annyira érzékeny, hogy egy jogos anyai feddésre öngyilkossági kisérletet kövessen el. Tegnap történt az igen könnyen végzetessé válható eset. Maurer Jusztin összeperelt anyjával az Uj-terem-utcza 21-ik szám alatti lakásban, mikor is az anya erősen megfedte a leányt. A tizenhat éves Jusztin oly igen a szivére vette ezt a dolgot, hogy kloroformmal megmérgeztemagát. Az első gyors segélyt Leitner Ernő dr. nyujtotta. A leány most már tul van az életveszélyen.

— **Uj irnok.** Az igazságügyi miniszter Szabó Mihály világosi kir. járásbirósági dijnokot ugyanoda irnokká léptette elő.

— **Lezuhant a mélységbe.** Idegrázó jelenetnek voltak tanui tegnap azok, kik a Szélutczánál a Maros-töltésén jártak. Marinkás János fuvaros bort szállitott a kocsiján, midőn egyszerre a lovak megijedve, félrehuztak, s a kocsi mindenestől a mély árokba zuhant a töltésről. A hordók és kocsi darabokra törtek. Ezer szerencse, hogy a kocsis csak könnyü sérülést szenvedett.

— **Megőrült plébános.** Selegianu Vincze temesvár-gyárkülvárosi román plébános, mint temesvári levelezőnk táviratozza, megőrült. A szerencsétlen embert felvitték a lipótmezei tébolydába.

— **Meghizhatatlan irnok.** Kornay Károly kir. közjegyző irodájában doldozott Kálmán Károly, hol irnoki teendőket végzett Ezt az állást azonban Kálmán Károly arra is felhasználta, hogy a közjegyzői irodából bélyegeket lopkodjon. Végre is feltünt a dolog, hogy az okmánybélyegek annyira fogynak és kutatni kezdtek a tolvaj után. Megsejtette ezt Kálmán és a büntetés elől megszökött. Most körözik, de eddig még nem jöttek nyomára.

— **Vásári tolvaj.** Szinte véletlenül jött Binder Elek titkos rendőr a tegnapi nap folyamán egy vásári tolvaj nyomára. A midőn ugyanis a vásárosok között járkált, gyanusnak tünt fel előtte Taum János, ki ruhákat árult; nem is tudta igazolni vásárlási jogát, miért is őt a ruhákkal együtt felkisérték a városházára. Ugyanakkor panaszkodott a kapitány előtt Tamás Szida szintén aradi lakos, hogy tőle ruhákat lopott el valaki. De midőn meglátta Taum Jánost a ruhákkal, rögtön ráismert a saját tulajdonára. A ruhákat természetesen visszakapta, Taum Jánost azonban ott tartották.

— **Rablóbandák a szerb határon.** A szerb határon mind gyakoriabbakká válnak az erőszakoskodások, melyek a magyar és különösen a boszniai lakosok életét és vagyonát fenyegetik. Az egyes rablócsapatok merészsége már annyira haladt hogy a Drina folyón a hajózás már-már lehetetlenné vált. Különösen Cvorics Jován bandája garázdálkodik, a mely a Drina folyón közlekedő boszniai gőzhajót, a Drinát is feltartóztatta. A Drina azóta zsandárfedezet alatt jár. Az emlitett rablóbanda legutóbb öt hajót támadott meg, melyek közül kettő egy boszniai, három pedig egy vukovári kereskedő részére, Kozlukból szilvaizzel megrakva, Mitroviczára szándékozott. A mikor a hajók Kardasics-Adához értek, Cvorics bandája fegyverrel kényszeritette a hajósokat az izgazolványok előmutatására s azután a boszniai

kereskedő hajóit szabadon eresztette, mig a vukováriét a szerb partra kormányoztatta, ott a rakományt kirakatta s a hajósokat másnap az üres hajókkal utra bocsájtotta. Mint levelezőnk jelenti, a kellő lépések a külügyminiszterium utján már megtétettek, azonban ezektől nem sok sikert várnak, mert Cvorics bandájának feje hasonló erőszakoskodás miatt csak nemrégiben itéltetett el a szerb törvényszék által, de a reá kimért börtönbüntetést a szerb kormány elengedte.

— **Zendülés Huszton.** Máramaros-Szigetről irják: Muszléj Györgyöt, a város egyik jómodu gör. katholikus polgárát temették, ki kolerában hunyt el. A család, s a temetésre összegyült 400 ember nem volt hajlandó a halottat a „járvány temető"-be temetni s a mint a halottas kocsi megindult, az emberek lekapták a koporsót a kocsiról s vállukon vitték a rendes temetőbe s ott hantolták el, és egyáltalán a hatóság intézkedéseinek ellenálltak, a kirendelt csendőröket inzultálták, és mindenféle elkopott jelszavak alatt zendülést kezdettek. A csendőrök felszólitották a népet, hogy oszoljék el rendben, a mire azonban a nép a kirendelt 4 csendőrnek tartott és le akarták fegyverezni. A csendőrök ismételve figyelmeztették a tömeget, hogy oszoljon szét s a mikor ujabb támadást intézett a felbujtogatott had a csendőrök ellen: ezek a nép közé lőttek és Kinczák Jánost agyonlőtték, egy másik zendülőt pedig megsebesitettek. A tömeg ezután eszeveszetten szétfutott, azzal fenyegetőzvén, hogy este ujra kitör. Nyegre László huszti főszolgabiró az alispánnak s a főispánnak is sürgönyzött katonai segitségért, addig is az összes csendőrök helytálltak. Az alispán még éjjel intézkedett, hogy katonai segitséget inditson. Roszner Ervin báró főispán e hó 5-ikén Husztra utazott, hogy személyesen meggyőződjék a dolgok állásáról.

— **Zálogházi árverés** lesz ma Weisz Dávid zálogintézetében, melyre az érdeklődők figyelmét felhivjuk.

— **Pályázatok.** Aljegyzői állásra a facseti járásbiróságnál 2 hét alatt; végrehajtói állásra az eperjesi járásbiróságnál 2 hét alatt; fogházőrmesteri állásra a szombathelyi törvényszéki fogháznál december 15-éig; irnoki állásra a vingai járásbiróságnál 4 hét alatt; jegyzői állásra a szabadkai járásbiróságnál 2 hét alatt.

HYMEN.

Lázár Lajos, az első magyar általános biztositó társulat kolozsvári tisztviselője tegnap jegyezte el Beer Irma tanitónőt Aradon.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Az aradi első Kossuth-asztaltársaság** f. hó 8-án, csütörtökön este 7 órakor saját helyiségében diszgyülést tart, melyen Kossuth Ferencz látogatását fogják fogadni. A tagok teljes számban való megjelenését kéri Nagy Kálmán elnök.

A magyar család könyvtára.

— Jókai összes müveinek nemzeti kiadása. —

Alig nehány hónappal ezelőtt hagyta el a sajtót Jókai Mór összes müveinek nemzeti kiadásából az első tiz kötet. A sajtó és a közönség egyhangu véleménye szerint ez évekre tervezett nemzeti kiadás első kötetének megjelenése irodalmi és kulturális esemény volt. Megvalósult ezzel az egész magyar nemzet óhajtása és valóra vált az a fényes eszme, a mely a jubiláns költő örökbecsü müveinek együttes kiadásában látta Jókai Mór ötven éves irói munkásságának legméltóbb megünneplését.

A világra szóló jubileum tetőpontját érte a nemzeti diszkiadás létrejöttében, amely kettős czélt szolgált. Először is azt, hogy Jókai müvei végre együttesen megjelenhetnek, másodszor, hogy Jókai számára igazán fényes irói honoráriumot biztositott. Epp e második czél elérése miatt volt a nemzeti diszkiadásra hirdetett előfizetés annyira exklusio, hogy inkább csak a tehetősebb osztályu közreműködésére és áldozatkészségére számitott a jubileumot rendező országos bizottság. Mint az eredmény mutatta, a kiadás biztositására szükségelt összeg egybegyült s ezzel voltaképpeni czélját a jubileum elérte. Miután azonban csupán a kiválasztottak szerezhették meg a kétszáz forintos nemzeti diszkiadást, a mü sajtó alá rendezésével és kiadásával megbizott czég a Révai testvérek egyidejüleg a jubiláris kiadással előfizetést hirdetett a nemzeti kiadásra, amely lényegtelen külsőségekben tér csupán el a jubiláris kiadástól és abban a páratlan előnyben külömbözik tőle, hogy megszerezhető havi három forintos részletfizetéssel.

Jókait kivéve talán egyetlen egy magyar iróban sincs meg az a hivatottság, hogy müvei vessék meg alapját minden magyar ember könyvtárának. Ami a magyar embert karakterizálja, ami mindannyiunknak oly édessé teszi ezt a hazát, ami ebben a népben költészet és idealizmus: minderre van a literaturában egy gyüjtő név, ugy hivják, hogy Jókai. Rajzai, elbeszélései, leirásai és meséi utat találnak minden magyar ember szivéhez, gyönyörüséget lel benne a müveletlen lélek, magasabb szellemi élvezetet a müvelt. Az ő csodálatos fantaziája magával ragadja a sziveket, ha csak fogékonyság van bennük az őstermészet, a hamisitatlan poézis iránt.

De mit is fejtegessük hosszasabban Jókai Mór értékét! Epp ugy mint mi, bizonnyára olvasóközönségünk is ujabb és ujabb szépségeket fedez fel Jókai egy regényében, ha ismét és ismét elolvassa. Ezuttal csak arra a vállalatra akarjuk a figyelmet felhivni, amely a nagy közönség számára hozzáférhetővé tette Jókai Mór összes müveinek együttes kiadását rendkivül könnyü feltételekkel módot nyujtott arra, hogy minden magyar ember tüzhelye eldicsekedhessék azzal a szellemi kincsesházzal, amelylyel Jókai Mór a magyar nemzetet megajándékozta.

Három forintot kell csak minden hónapban félretenni, vagyis napjában tiz krajczárt, és ezzel a csekély részletfizetéssel, amelyre a kevésbbé tehetős is nyugodt lélekkel rászánhatja magát, lassan-lassan ujabb kötetekkel gyarapodik Jókai könyvtára, amikor gondjaitól szabadulni és szellemi szórakozásban üdülést keresni óhajt.

Nincs a világon nemzet, amelynek klasszikus költője ilyen alkalmatos módon juthatna az olvasó közönség kezébe, de bizonyára kevés olyan nép van, amelynek égetőbb szüksége volna egy ilyen remek, nagyszabásu könyvtárra, mint a magyarnak. Mert mit olvas most a nép? Rémregényeket, férczmüveket, Tatár Péter históriákat, amelyek elrontják lelke tisztaságát és csakhamar kiábránditják egyáltalában minden olvasmányból. Miért ne volna lehetséges, hogy lassan-lassan Jókai-könyvtárak alapitásával a józan magyar népet legigazabb költőjének olvasására csábitsuk? Jókai mindenki számára irt, magyar ember mindenütt megérti. Adjuk Jókai Mór regényét a nép kezébe, benne meg fogja szeretni a kulturát, s meg fogja érezni, mit jelent a hazaszeretet. Terjesszük, népszerüsitsük Jókai könyvét és ebbeli fáradtságunk igazán nemzeti cselekedet lesz. Az alkalom magától kinálkozik, szinte készen fekvő idea a Jókai népkönyvtárak megalapitása.

A jubiláris kiadás csak az ország vagyonosabb osztályára számitott, a nemzeti kiadás minden magános ember számára, aki félretehet napjában tiz krajczárt, hozzáférhetővé teszi Jókait. Polgárember háztartásában nem játszhat oly fontos szerepet minden hónapban három forint, hogy kényelmesen elő ne fizethessen e százkötetes munkára, Jókai Mór lángeszének bámulatos termékére.

Közeledik a karácsony is, magasztos ünnepe a szeretetnek, amikor — mint az már kedves szokásunkká vált — felkeressük a könyves-boltokat, hogy szép és értékes irodalmi munkák megvásárlásával és elajándékozásával tegyük azt az ünnepet emlékezetessé. A sok cifra köntösbe bujtatott efemer értékü könyv helyett, amelyet diszes kötéséért drágán kell megfizetnünk, nem czélszerübb-e, ha Jókai Mór összes müveinek nemzeti kadását rendeljük meg? Azok a diszmüvek, a melyeket karácsonykor megvásárlunk, bizonynyára többe kerülnek, mint a Jókai-kiadás egy évre eső részletfizetése. Pedig a nemzeti kiadás még külső diszben is felülmulja a karácsonyi könyvpiacz rendes termékeit.

Es e kötetek megszerzésével egyaránt gyönyörüséget és örömet okozunk önmagunknak és családunk nagyjának, aprajának. Férfi, nő, ifju, leány, gyermek és öreg megtalálja bennük a maga olvasmányát és elölrül kezdi a könyvet, amikor végéhez ért.

Igazán szerencséje van Magyarországnak. Van egy kincsesházunk, amelyet irigyel tőlünk a világ és ime mód nyujtatik arra, hogy általa mindannyian meggazdagodjunk. Előttünk van, csak a kezünket kell kinyujtani érte. *M.*

TANÜGY.

(—) **Az Aradvidéki Tanitó-egylet** aradi fiókbizottsága f. é. november 8-án d. u. 4 órakor az egyesület helyiségében ülést tart, melyre a f. bizottság tagjait van szerencsém tisztelettel meghivni. A ülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó és jelentés. 2. Központi választmány átirata a pályakérdések tárgyában. 3. Arad sz. kir. város iskolaszékének határozata a slöjd tanfolyam tárgyában. 4. Ertekezés. 5. Jegyzőkönyv hitelesitésére bizottság kiküldése. 6. Slöjd-bizottság megalakitása. 7. Inditványok. Arad 1894. november 5-én. Csik János, f. bizotts. elnök.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

November 8. (Csütörtök) A faluroszsza, népszinmü.

November 9. (Péntek) A „Bajazzók," opera, (először.) Parasztbecsület, dráma, (először.)

November 10. (Szombat) A „Bajazzók," opera, (másodszor.) Parasztbecsület, dráma, (másodszor.)

November 11. (Vasárnap) Délután: A szultán, operette. Este: Ejjel az erdőn, szinmű.

231-ik czikk.

— Premier. —

(k.) Paul Ferrier szellemes és a helyzetkomikumban gazdag vigjátékát adták tegnap.

Az előadásra szép közönség gyült egybe, bár sokkalta több közönséget érdemelt volna.

A kordina első felgördültétől kezdve az utolsó jelenetig állandó derültség uralkodott a nézőtéren.

Az uj darab meséjét, mely egészen párisi termék, a következőkben adjuk röviden:

A bohózat sarkát a franczia törvénykönyv 231. §-a szolgáltatja, a melyben ki van mondva, hogy a házas felek között a válás tettleges bántalmazás alapján meg van engedve. Vertineau ur (Fenyvessi) arczul legyinti egy izgatott pillanatban nejét, Herminet (Delli Emma), a ki ez arczulütés miatt minden áron el akar válni s udvarlójának Saint Medard-nak (Fóriss) igéri kezét, biztatván őt, hogy kérje meg a papától a kezét s a törvényben előirt tiz hó leteltével neje lesz.

A léha udvarló éppen nem leselkedik a házasság intézményeért. Az asszonyka ezután elutazik a papájához (Rónaszéki), a ki telivér viveur létére igen gyanus életet él — s kijelenti neki, hogy tiz hónapig nála marad, mert válik az urától.

A jó papának ez éppen nem kellemes; zavarja kalkulusait az életrendjében s szeretkezését valami Isoline nevü szinésznőcskével, akivel éppen arra az estére tervez nehány barátja társaságában pezsgős murit, a melyen leánye hazajön.

Megérkezik azonban a férj is s e találkozásból a derék papa házában egész csomó mulatságos helyzet fejlődik ki. A gyámoltalan férj párbajra hivja két fekete kabátos párbajsegéd által az udvarlót, a ki azonban biztositja, hogy a levegőbe fog lőni, mert sem őt nem akarja megölni, sem az asszonyt nem akarja feleségül venni.

Isten őrizz! Ő szereti, ha lehet, malmára hajtani a tisztességes párisi hölgyeknél azt a bizonyos pillanatot, a midőn beáll a válság és nem tisztességesek, a házasság intézményére azonban méltatlannak érzi magát.

A párbajból nem lesz semmi. Családi tanácsot tartanak a két hivatalosan meghivott jegyző, Pellegrin és Bonamy urak, (Csatár és Gál) kiknek szine előtt az asszonyka a bizonyitás hevében arczul üti férjét, az pedig rettenetesen boldog, hogy az ügy ezzel el van intézve: kéz kezet mos s minden ki van egyenlitve. A feleség szégyenli a dolgot, megbocsátja pipotya férjének a tőle kapott nyaklevest, s a komédiának vége van.

A szellemtől duzzadó vigjátékon kivül mindenesetre a szereplő szinészek kitünő játéka is nagyban hozzájárult ahhoz a sikerhez,

melyet a tegnapi premier aratott. A szereplők szinte versenyeztek a bravuros játékban.

Fenyvessi a maga melancholikus temperamentumával, Fóris az ő fatális helyzeteiben, Rónaszéki kétségbeesett helyzetében, Gál tökéletes alakitásával, a hölgyek pedig finom, diskrét játékukkal aknázták ki szerepeiket.

Nyilt szinen is többször hangzott fel a taps, valamint a felvonások után.

A 231-ik czikk a tegnapi siker után mindenesetre soká fog müsoron maradni.

—

* **Operai művészek Aradon.** Mint már irtuk, november hó 18-án, vasárnap délután fél 5 órakor Abrányiné-Wein Margit énekművésznő, Bürger Zsigmond gordonkaművész és Tarnay Alajos zongora-művész, az operaház tagjai, Aradon a Krispin-teremben hangversenyt rendeznek, melynek müsora a következő:

1. sz. Becker: hangverseny gordonkán előadja: Bürger Zs. ur.
2. sz. Leoncavallo: Madárdal Bajazzóból, énekli: Abrányiné urnő.
3. sz. 3) Schubert Impromtu, b) Beiff Rigaudon — zongorán előadja: Tarnay Alajos ur.
4. sz. Godard Popper: gordonka hangverseny, előadja: Bürger Zs. ur.
5. sz. a) Mozart: Az ibolya, b) Drunghe, drunghe, olasz népdal, c) Massenet: Ouvre tes yeux blue — énekli: Abrányiné urnő.
6. sz. a) Godard: Mazurka, b) Liszt: Rhapsodie — zongorán előadja: Tarnay A. ur.
7. sz. Popper: Magyar Rhapsodie, gordonkán előadja: Bürger Zs. ur.
8. sz. Magyar népdalok, énekli Abrányiné urnő.

Hely-árak: Körszék 1-ső, 2-ik és 3-ik sor 3 frt, 4-ik, 5-ik és 6-ik sor 2 frt, zártszék 1 forint 50 kr, állóhely 1 frt, karzat 50 kr. — Kezdete fél 5 órakor, vége fél 7-kor. Jegyek kaphatók Krispin J. zenemükereskedésében és este a pénztárnál.

* **A magyar mese és mondavilág.** Benedek Elek kitünő vállalata, melyből a „Magyar Nyelvőr" egyuttal több oldalra terjedő szókincset, érdekes kifejezéseket közöl, gyorsan halad előre. Alig jelent meg az első kötet, csakhamar befejeződik a második is, mert már kezünk közt van a 17-ik füzet is, mely szebbnél szebb meséket és mondákat tártalmaz, pompás illusztrácziókkal. Egy füzet ára 25 kr. Az első füzettől számitva még mindig elő lehet fizetni 2 frt 50 krral 10 füzetenként a kiadó Athenaeumnál és minden könyvkereskedőnél.

* **Pálmák.** Egy gyönyörü munkával gazdagodott a magyar irodalom, első sorban a magyar zsidó költészet: Gerő Attila jeles fővárosi iró „Pálmák" czimü könyvében, mely a zsidó vallásos irodalom terén hiányt pótol, amennyiben Dávid király örökszép zsoltárait, a zsidók mindennapi imáit, a legremekebb verses forditásokban nyujtja, melyek nemcsak gyönyörködtető olvasmányul, hanem igaz hévvel elmondható imák gyüjteményeül szolgálhatnak minden nemesebb gondolkozásu magyar zsidónak. A könyv nemcsak szerzőjét dicséri, hanem a budapesti hitközség ideális gondolkozásu elnökét, Kohner Zsigmondot is, ki felismerve a fiatal poéta költői hivatottságát és müveinek nagy becsét, azt a zsidóság érdekében saját költségén nyomatta ki. A Hungária-nyomda remek kiállitásában megjelent könyv kapható szerzőnél Nádor-utcza 15. a „Külföld" szerkesztőségében és minden könyvárus utján. Ára 3 korona.

* **„Elet."** E radikális irányu hetilap legujabb (6.) száma ismét tele van érdekesnél érdekesebb aktuális közleményekkel. Porzsolt Kálmán „Egy ember, aki érti a dolgát", czimen Wekerle és Szilágyi felől ir intim dolgokat. Pekry Károly „A jövő zenéje" czimü szép költeményt közöl. Kósa Rezső a nyomdászéletből érdekes rajzot ád („A köszönet"). A Szemle rovat Kossuth Ferenczczel, A jubiláns honvédelmi miniszterrel, könyvtári mizériákkal, egy „harmadik osztályu" lovagkereszt méltatásával, az elhunyt orosz czárral, a nemzeti szalonnal s az egyetemi ifjusággal foglalkozik eredeti felfogásu, szellemes apró czikkekben, melyek az Elet specziálitásai. Csöregh Gyula befejezi „A felpénz" czimü humoros parasztnovelláját, ugyszintén Schmitt Jenő dr. A szellemi vallás katekizmusát, mely széles körökben feltünést kelt. Szinház, zene és irodalom gazdag rovatai zárják be a tartalmas füzetet, mely az „Elet" életrevalóságának uj és fényes tanuja. Az „Elet" ára negyedévre 1 frt 25 kr. Kiadóhivatal: Budapest, Mozsár-utcza 8.

— **Gyulai Pál 50 éves jubileuma.** Egy esztendőben két nagy jubileum: a Jókaié és Gyulaié! Az egyik zajos volt és visszhangot keltett az egész müvelt világban, a másik csendes. Gyulai Pál nem szereti a lármát. Hogy ötven éve mult tegnap annak, hogy ő a magyar irodalom szolgálatába lépett, arról kevesen emlékeztek meg csak. Hanem a kik tudják, hogy ki volt Gyulai Pál nekünk az ötven év alatt, a kik ismerik halhatatlan érdemeit a magyar irodalom, a magyar gondolkodás tisztitása, nemesitésében: azok meghozzák e csendes, de annál nagyobb jelentőségü jubileum alkalmából Gyulai Pálnak a tisztelet adóját.

TÁVIRATOK.

Khuen-Héderváry a miniszterválságról.

Budapest, november 7. (Saj. tud. táv.) A »Pesti Napló« munkatársa megkérdezte *Khuen-Héderváryt*, mi igaz a hiresztelt miniszterválságból. A bán kijelentette, hogy az egészről csak a lapokból értesült. Semmi oka bukásra fenn nem forog, midőn *Wekerle* oly erősnek bizonyult, hogy fő reformjait elfogadják. *Wekerle pozicziójáit megingottnak Kossuth Ferencz miatt csak nehány osztrák rémlátó mondhatja. Kossuth* szereplése senkit sem rémithet meg. Kossuth egész viselkedése nem a kész politikus benyomását kelti és körutja sem alkamas sulyának emelésére, még inkább lefoszlik Kossuth Ferenczről a politikai mithosz, mihelyt a nép tisztán látja politikai tapasztalatlanságából és tájékozatlanságából eredő gyarlóságait.

A hátralevő két javaslat bukása sem alkalmas Wekerle buktatására, ámbár hiszi, hogy a fórendek azokat elfogadják. A közigazgatás reformja Wekerle pozicziójának csak erősitésére alkalmas. — A bánt csak mumus gyanánt szerepeltetik a fuzió körül buzgólkodók, részint hogy Wekerlét közelebb vigyék Apponyihoz, másrészt, hogy Apponyit Wekerle felé szoritsák. A fuziót szükségesnek hiszi, akár a puroszokkal, akár Apponyival, s ez meg is történik, amint alkalmas pillanat jelentkezik.

Öszegezve a kérdéseket, véleménye az, hogy a helyzet még csak nem is kérdéses. Minden politikai tényező: a pénzügyi politika, Kossuth Ferencz szereplése, az egyházpolitika, a közigazgatási reform, csak a kormány politikájának szükségességét bizonyitják. A bán szavaiból a közönség meggyőződhetik, hogy neki nem ambicziója a miniszterelnökség.

—

Kossuth Ferencz Aradon.

Budapest, november 1. (Saj. tud. táv.) *Kossuth* Ferencz állandó szvitje most toborozza össze a tágabb körü kiséretet az aradi uthoz. Egy kissé azonban nehezen megy. *Justh* Gyula gyászával mentette el elmaradását az aradi látogatásból. Másoknak más az okuk, annyira, hogy idáig még csak 12-en vannak a képviselők, akik *Kossuth* Ferenczczel Aradra mennek.

—

Rémhir a tőzsdén.

Budapest, november 7. (Saj. tud. táv.) A bécsi tőzsdén este elterjedt a hir, hogy *Károly Lajos* főherczeg Nagytapolcsányban hirtelen rosszul lett és állitólag meghalt. Nagytapolcsányból hivatalosan jelentik, hogy semmi baj sincs, a főherczeg egészen jól érzi magát.

—

Párbaj.

Budapest, november 6. (Saját tud. táv.) A »Magyarország« szerkesztője, *Holló* Lajos, fegyveres elégtételt kért *Csávolszky* Lajostól.

—

Kabinet-válság.

Bécs, nov. 7. (Saj. tud. táv.) *Windischgrätz* herczegnek az a terve, hogy ha a pártok nem egyeznek meg karácsonyig a választási reformra nézve, benyujtja a kabinek lemondását.

—

Operált tábornok.

Páris, november 7. (Saj. tud. táv.) *Türr* tábornok sulyos mütéten ment keresztül.

—

Visszavont utasitás.

Marseille, nov. 7. (Saj. tud. táv.) A konstantinápolyi franczia nagykövetség közbenjárása folytán a »Journal de Marseille« ottani tudósitójának a rendőrség által elrendelt kiutasitását visszavonták.

—

Felgyujtott gyapothajók.

Savannak, november 7. (Saj. tud. táv.) Tegnap éjjel »Countydown« és »Wnitefield« britt gyapothajókat felgyujtották. A hatóságok 5000 dollár jutalmat tüztek ki a gyujtogatók felfedezésére.

—

Zavargások Kréta szigetén.

Athén, november 7. (Saj. tud. táv.) Kréta sziget keresztény és mohamedán vallásu lakossága közti surlódások mind veszélyesebb mérveket öltenek. A helyzet annál válságosabb, mert Turchan pasa kormányzó a zavargások leküzdésére gyengének bizonyult.

—

Rainer főherczeg veszélyben.

Baden, november 7. (Saj. tud. táv.) *Rainer* főherczeg ma a Wilhelmstrassen lovagolt. Lova megbokrosodott és ledobta a főherczeget. A járókelők segitségére siettek, de akkorra már felállott, ujra felállott és tovanyargalt.

—

Vámmentes szállitmány.

Konstantinápoly, nov. 7. (Saj. tud.) A szultán egy irádája közhirré teszi, hogy az összes gazdasági gépek Európából Törökországba vámmentesen behozhatók.

—

A japán-kinai háboru.

Tien-Csin, november 7. (Saj. tud. táv.) *Kung* herczeg a külföldi hatalmak képviselőinek kijelentette, hogy Kina nem tud Japánnal szembeszállni. A herczeg kikérte a hatalmak közbejárását és kijelentette, hogy Kina lemond Korea feletti fenhatóságáról és kész hadi kárpótlást fizetni.

KÖZGAZDASÁG.

= **Az aradi kereskedelmi és iparkamara** irodájában a hivatalos órák alatt betekinthető:

A szegedi II-ik m. kir. honvédkerületi parancsnokság hirdetménye kenyérszállitás iránt (5165. sz.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságának pályázati hirdetménye műhelyi fák szállitása tárgyában. (5165. sz.)

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségének pályázati hirdetménye görebek szállitására vonatkozólag. (5166. sz.)

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége által kibocsátott pályázati hirdetmény különféle leltári anyagok szállitása tárgyában. (5178. sz.)

A m. kir. államvasutak igazgatósága által üres hordók eladására vonatkozólag kiirt pályázati hirdetmény. (5195. sz.)

A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut igazgatóságának különféle fák szállitása tárgyában kiadott pályázati hirdetménye (5228. sz.)

Az aradi kir. törvényszék által különféle irodai iró és álló asztalok, valami szekrények stb. szállitása iránt kibocsájtott pályázati hirdetménye. (5281. sz.)

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, november 7.

Gabnaüzlet: Buzát ma mérsékelten kináltak, a vételkedv gyenge volt, az irányzat lanyha lett, elkelt 16,000 mm. 2½ krral olcsóbb árakon. **Eladások:**

	mmázsa	klgramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.82½
»	200	81.5	6.82½
»	300	81.4	6.82½
»	700	80.4	6.82½
»	200	80.	6.70
»	100	79.	6.60
Pestvidéki	200	82.	6.70
»	900	82.	6.60
»	200	82.	6.65
»	500	82.	6.82½
»	400	82.	6.80
»	500	81.	6.75
»	200	80.5	6.70
»	300	80.5	6.67½
»	300	79.	6.62½
Fehérmegyei	1300	81.5	6.75
»	300	81.5	6.75
»	1000	78.7	6.60
Bácskai	1800	77.5	6.60
Raktárokon	1300	78.	6.50
Serlei	2500	78.5	5.27½
Zab	100		6.15
»	200		6.10
»	200		6.—
»	200		5.92½

Határidőüzlet: Amerikából ma nem jött jelentés s a többi külföldi piaczok nagyobbára csendes irányzatot követtek, de a mi tőzsdénk igen lanyhán indult buzára, s a gyenge üzletmenet következtében ugy is maradt. Tengeri szintén gyengébben indult 1—2 krral, s tekintettel a gyenge vásárlási kedvre lanyhán zárult. Zab és rozs csekély kereslet mellett, szintén lanyhábbak.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	7.06—7.08
Buza szeptember—október 1894	6.71—6.73
Tengeri május—junius 1894	5.69—5.71
Tengeri őszre	5.89—5.91
Zab márczius—április 1894	6.35—6.45
Zab őszre	6.02—6.04
Káposztarepcze	11.10—11.20

Külföld: **Páris** csendes, **London** és **Liverpool** tartott.

Értéktőzsde: Igen szilárdan indult, s külföldi szilárdabb jegyzésekre különösen hitelrészvények emelkedtek tetemesen, mig helyi papirok a gyenge kereslet következtében alig emelkedtek.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	389.—
Magyar hitelrészvény	496.25
Osztrák államvasut	382.50
Rima-Murányi	279.—
Déli vasut	106.50

—

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1894. évi nov. hó 6-án. Hizott sertés árak: 1. **Magyar első rendű:** 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 42.—42.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 42.—42.5 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 43.5—44 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kilogr. sulyban) 44.—44.5 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 44.5—45. krig II. **Magyar szedett:** Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42.5—43.5 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43.5—44.5 krig. — **Szerbiai:** Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 42.5—43.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 42.5—43.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 42.—43. krig. **Sertéslétszám** 1894. nov. hó 4-én volt készlet 163,914 darab. 1894. nov. hó 5-én felhajtatott: 1810 darab. 1894. nov. 5-én elszállittatott 5411 drb. 1894. nov. 5-én maradt készletben 160,313 drb. — **A hizott sertés üzleti irányzata:** Elénk.

—

Szeszüzlet.

— November 7. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 32.50 kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter % beinczv. 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, november 7. d. u. 5 óra.

Fajt	Irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj	...	6.50	6.75
Buza tiszavidéki	...	6.55	6.80
Buza pestvidéki	...	6.50	6.75
Buza fejérmegyei	...	6.50	6.75
Buza bácskai	...	6.60	6.85
Rozs uj, I-ső rendű	...	5.30	5.35
Rozs uj, II-od rendű	...	5.25	5.30
Arpa takarmány	...	5.80	6.15
Arpa égetni való	...	6.40	7.15
Arpa sörfőzdei	...	7.35	8.50
Zab	...	5.85	6.20
Tengeri bánsági	...	—.—	—.—
Tengeri másnemű	...	5.15	5.25
Káposzta-repcze bánsági	...	9.50	9.90
Köles	...	5.90	6.40
Határidőre: Buza szept.-okt.	...	7.07	7.09
Buza márcz.-ápr.	...	6.73	5.75
Buza máj.-jun.	...	—.—	—.—
Rozs szept.-okt	...	—.—	—.—
Tengeri jul.-aug.	...	—.—	—.—
Tengeri aug.-szept.	...	—.—	—.—
Tengeri októberre	...	—.—	—.—
Zab márcz.-ápr.	...	6.04	6.06
Zab szept.-okt.	...	—.—	—.—
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.	...	11.10	11.20

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. novembber 7.

Magyar aranyjáradék 4%	123.—
Magyar kororajáradék 4%	93.50
Magyar arany 4½%	128.50
Magyar ezüst 4½%	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	125.25
Magyar földtehermentesitési kötvény	96.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papirjáradék	100.—
Osztrák járadék ezüst	100.—
Osztrák járadék arany	123.75
Korona járadék	98.75
1860-ki államsorsjegyek	150.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1038.—
Magyar hitelbank részvény	490.—
Osztrák hitelintézet részvény	389.80
Osztrák-magyar államvasut	382.75
20 irankos arany (Napoleondor)	9.89
Német birodalmi márka	61.—

Aradvárosi szinház.

Evadbérlet szünet. Havibérlet szünet.

Diszelőadás

Kossuth Ferencz ur, Aradváros vendégének tiszteletére

Csütörtökön, 1894. november 8-án

A falurossza.

100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti népszinmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede.

SZEMÉLYEK:

Feledi Gáspár, gazdag falusi földmivelő	Balassa J.
Lajos, fia	Tompa K.
Boriska, leánya	Kaczér N.
Bátki Teresi árva, Feledi Gáspár gyámsága alatt	Delii Emma.
Göndör Sándor, szolgalegány	Hunyady J.
Finum Rózsi, menyecske	Réthy L.
Csapó, gazdaember	Csatár Gy.
Csapóné, módos asszony	Pajor A.
Sulyokné, módos asszony	Lubrincz J.
Gonosz Pista, bakter	Rónaszéki.
Gonoszné	Tolnainé.
Cserebogár Jóska, szőlőpásztor	Gál Gyula.
Czene, czigányprimás	Fóriss P.
Adus, vén czimbalmos	Szendrei M.

Kezdete 7 órakor.

KIS LOTTO.

Brünni:

19, 36, 90, 81, 53.

Felelős szerkesztő. **Vass Géza.**

REGÉNY-CSARNOK.

René asszony.

[9] — Irta: **Kemechey Jenő.** —

— Elhül a teád, Hermann.

Karvaly ur féltérdre ereszkedett felesége előtt és átölelte lábait.

— Te, te kedves asszony, szeretlek.

— Nem ujság előttem, — szólt René, pajzán mosolylyal s kezével eltakarta férje szemeit.

— De ujság én előttem, — tört ki szenvedélylyel Karvaly ur. — En csak most érzem az igazi, a mély, a lángoló, a korlátlan szerelmet.

— Orömére a vasutnak.

— Eh! vasut. Nem adom a világ semmi hasznáért, hogy ez a meleg, hogy ez az édes érzés, a szerelem hitvesem iránt, beköltözött a szivembe. Nem vagyok én most se bankár, se vállalkozó, se igazgató, semmi, csak a tied, édes, csak a te szerető férjed, kedves.

René, a ki eddig gunyosan hallgatta a szokatlan ömlengéseket, most csodálkozva nézett a férje arczába. Ez a Mammon imádásban bizonyos formát öltött, arany szinbe borult arcz most piros, a szemekben valami nedves csillámu tüz lobog, az ajkak epednek, sóhajtanak, a kezek reszketve szoritják az ő kezeit. Ez az ember ebben a pillanatban megváltozott.

— Hát szeretsz — szólott hozzá.

— Szeretlek-e? Imádlak. Látod, nem tudok a lábaidtól fölkelni. Es most nem vagyok képes elfojtani az öszinteség szavait. — Ugy látszik, hogy ugy mint most, még soha nem szerettelek. Most ez a szerelem benne van minden vérparányomban, minden gondolatomban. Oh! csókolj, csókolj meg én egyetlenem.

René elforditotta fejét. A férj folytatta költői felhevüléssel:

— A pénz, a kincs, az mindenkié lehet, sok kézen átmegy; de te, drágám, te egyedül az én gyönyörüségem vagy.

René összereszketett s kikapta a kezét a Karvalyéból. Aztán felszökött helyéből. Felső testét előre hajtotta, pompásan ivelt szemöldeit összehuzta s jobb kezét elővetve állott meg. Majd hátravetette fejét, oly hevesen, hogy szőke kontyának egy fonatja kibomlott és lecsuszott bal vállára. Arcza halványlett, amint szenvedélyesen beszélt:

— Nem, nem vagyok az egyetlened. Te csak ma kezdtél engem szeretni. Más már régebben szeret. Te soha nem az voltál, soha nem az férfi, akit én ideálomul, szerelmem férfiául választhattam. Soha nem is kisérled meg szivemet megnyerni. Ma próbáltad először. En valami szebbet, nemesebbet, valami nem is tudom én mit, valami boldogittóbat, valami üdvözitőt vártam, kerestem a családi életben . . .

— De René, René! — Szólott csadálkozva Karvaly.

— Hallgass meg. A nemes, boldogitó, az üdvözitő helyett, kaptam egy embert, akiben nem volt annyi nemes érzés, annyi poézis, amennyi egy pillanatra képes lett volna lekötni. Más nő megutált, meggyülölt volna.

Karvaly egyre fokozódó csodálkozással, szinte megdöbbenéssel tekintett hitvesére. Mi ez? A piczi, a törékeny üvegbaba, szinessé, mozgóvá lett a szenvedélytől. Ez különös.

— Ismétlem más nő megutált volna. Az én szivem csak elfásult. Hanem te ekkor eljöttél a szobámba s oda vezettél egy férfihoz, akiről tudtad, hogy gyermekkori ábrándjaim alakja volt, aki egészen férfi, tiszta szivü és nemes, gyöngéd és erős, költő a szivében szavában és hős a tetteiben.

— Kiről beszélsz?

René asszony arcza, amely előbb halaványvolt, pirossá lett. Ajkai megszáradtak a hőségtől, amely szivéből előtört. Piros nyelvét végigfuttatá az ajkakon, hogy megnedvesitse és igy beszélt tovább:

— Kiről beszélek? Hát Szalánczy Gézáról. Ő szeret engem és én imádom őt. Szeretem, szeretem őt! — ismétlé nagy hangon, kiáltó szóval s aztán zokogva omlott le a székre.

Soha nem hitte, hogy ezt ily hangosan, ily erővel, ily nyiltan meg merje férjének vallani. Most megtörtént. Szükségét érezte, hogy tovább beszéljen. Ekkor a férje átfogta fejét, fölemelte és arczába, szemeibe tekintett.

— Ne hiszem, René.

— Hát nem hiszed. Majd tudni fogod. Másfél év óta szeretjük egymást. Égünk egymásért. Az volt a boldogságom, ha vele lehettem. De az volt a gyötrelmem, hogy nem beszélhettem, hogy nem kiálthattam ki szerelmemet; hogy el kellett fojtani a nyilatkozatát, itthon, előtted, gyermekeim előtt, künn, a bálteremben, a szinházi páholyokban, a versenytéren, a fürdőparkban, ahova te mindig és mindenkor elhoztad őt.

(Vége következik.)

Ház és épület eladás.

Egy 40 év óta fenálló élénk forgalmu

vegyes kereskedés,

italmérési joggal és tőzsdével, házzal és nagy telekkel együtt szabad kézből eladó.

Bővebb értesités nyerhető I. Deutsch Mór urnál Aradon forray-utcza vagy Schwarcz Herman tulajdonosnál Mácsán.

Tiszta vér

az egészség biztositéka!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, sápadtság, lankadtság, gyöngeség — egészséges vér által mind eltávolithatók! Mi, módszerünk alkalmazása mellett, a gyökeres sikerről kezeskedünk.

Tudakozódásoknál kérjük a válaszlevél bélyegének melléklését.

„Office Sanitas" Paris 30. Faubourg Montmartre. 780. 7—12.

Eladó ház!

A Czitronyi-féle fogadó a vasut mellett igen kedvező feltételekkel eladó.

Tudakozódhatni Perényi-utcza I-ső szám.

Uraságí lakás

azonnal kiadó.

Bővebb értesités nyerhető Aradon,

Andrényi Kálmán utódainál. 3—3

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

48529. I. a. sz.

Pályázati hirdetmény

gázgörebek szállitása iránt.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 1895. évben felmerülő szükségletének fedezésére 90 drb felső és 90 drb alsó öntött vas gázgöreb szállitásra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályától (I. d) Budapest külső kerepesi-ut 2-ik házcsoportjában, földszint kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállitási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, bepecsételve s a boritékon »**ajánlat a 48529/94. számhoz**« felirattal megjelölve legkésőbb **1894. évi november 20-án** déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Kelt Budapesten, 1894.

A magyar kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged

25374. II. 1894.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Kecskemét állomásán a meglévő áruraktár meghosszabbitandó.

Ezen épitési munkálat biztositása czéljából ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

E végből felhivatnak a pályázók, hogy ezen épitésre vonatkozó s alant felsorolr feltételek szerint felszerelt szabályszerü bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlataikat legkésőbb **f. évi november hó 15-én déli 12 óráig** a szegedi üzletvezetőség titkárságánál benyujtsák, vagy posta utján oda beküldjék.

Később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ovadék fejében 400 frt készpénzben, vagy a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régibb utolsó árfolyam szerint a fenti összegnek megfelelő értékü és állami letétekre alkalmas értékpapirokban az alulirt üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagyis f. évi november hó 14-én déli 12 óráig letétbe helyezendő.

A lepecsételt ajánlatok boritékai »Ajánlat a kecskeméti áruraktár meghosszabbitására« felirással látandók el.

A letétjegyek az ajánlathoz nem csatolandók.

A végrehajtandó munkára vonatkozó tervek és pályázati feltételek f. évi november 5-től kezdve a szegedi üzletvezetőség pályafentartási és épitési osztályában s a kecskeméti osztálymérnökségnél naponta délelőtt 8 órától délután 2 óráig betekinthetők.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége.

Téli áruk!

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni

csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a szinházépületben, a 13 vértanu szobor átellenében van. 586 9—9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

A „Magyar Jelzálog-Hitelbank" 3%-os nyeremény-kötvényei.

Prospectus.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

Részvénytőke o. é. 20,000.000.— frt aranyban.
Befizetés: o. é. 10.300.000.— frt aranyban.
Tartalékalapok: o. é. 2,471.609.08 frt.

Igazgatóság: Széll Kálmán elnök, Beck Nándor vezérigazgató, gróf Dubsky Adolf, Hegedüs Sándor, Dr. Matuska Péter, Minkus Jenő.
Felügyelő-bizottság: Schön Vilmos elnök, Hollán Ernő, Kubinyi Árpád, Ribáry József.

A Magyar Jelzálog-Hitelbanknak Budapesten az 1889. évi IX. törvényczikk és a Nagyméltóságu magyar kir. pénzügyminiszterium 1890. május 18-án és 1894. október 18-án kelt rendeletei értelmében joga van a törvényhatóságok, városok, községek és más jogi személyek stb. részére folyósitott kölcsönök alapján

350,000 darab egyenként 100.— o. é. frt = 200 koronáról szóló, összesen o. é. 35 millió frt = 70 millió korona névértékü

3%-os nyeremény-kötvényt

kibocsátani.

Ezen nyeremény-kötvények 1894. november 1-től kezdve a névérték után évenként 3%-ot kamatoznak és félévenként vagyis május 1-én és november 1-én lejáró szelvényekkel vannak ellátva. A szelvények

Magyarországon: a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál, továbbá a Magyar leszámitoló- és pénzváltó banknál Budapesten.

Hollandiában: a Banque de Paris et des Pays-Bas czimü intézetnél Amsterdamban.

Schweizban: a Banque de Paris et des Pays-Bas czimü intézetnél Genfben váltatnak be.

Ezen nyeremény-kötvények 65 év alatt sorsolás utján törlesztetnek. A sorsolások Budapesten a Magyar Jelzálog-Hitelbank helyiségeiben történnek. A sorsolások **törlesztési húzásból,** továbbá **10.— o. é. frt = 20.— koronás dijak huzásából és nyeremények huzásából** állanak.

Törlestési huzások:

Törlesztési huzás a nyeremény-kötvényekre rányomatott terv szerint évente kettő van. Ezen huzások utján azon kötvények jelöltetnek ki, a melyek 100—100 darabonként, vagyis egy egész sorozatban a sorsolás napjától számitott három hónap mulva teljes névértéken fizettetnek vissza. Ugyanazon nap a kihuzott kötvények kamatozása is megszünik. **Az első törlesztési huzás 1895. április 25-én megy végbe.**

A Magyar Jelzálog-Hitelbank fentartja magának azon jogot, hogy a törlesztés alá kerülő kötvények összegét három havi előleges jelentés mellett bármikor felemelhesse.

A törlesztett nyereménykötvények ellenében a bemutatónak ugyanazon sorozattal és számmal ellátott nyeremény-jegyek szolgáltatnak ki, a mely nyeremény-jegyek minden további nyeremény és dijhuzásban résztvesznek.

O. é. frt 10.— = 20.— koronás dijak huzása:

A kölcsön összes nyeremény-kötvényei és nyeremény-jegyei az o. é. **10.**— frtos = **20.**— koronás dijak huzásában a mellékelt terv szerint azon időpontig vesznek részt, a mely időpontban az emlitett dijjal kihuzattak. A dijak a huzás napjától számitott három hónap mulva fizettetnek ki. Az ezen dijjal kihuzott nyeremény-kötvényeken illetőleg nyeremény-jegyeken lebélyegzés által kitüntettetik, hogy az emlitett huzásokban többé részt nem vehetnek.

A fenti határozmányok értelmében minden egyes nyeremény-kötvénynek a nyeremény-kölcsön 65 évi tartama alatt teljes névértékében és azonfelül 10%-os dijjal, összesen tehát o. é. 110 frt = 220 koronával leendő visszafizetése biztositatik.

NYEREMÉNY-HUZÁSOK.

Az összes nyeremény-kötvények és nyeremény-jegyek és pedig ugy azok, a melyek az o. é. **10** frtos = **20** koronás dij kifizetése után lebélyegeztettek, valamint azok is, melyek még **lebélyegzés alá nem kerültek,** a mellékelt sorsolási terv értelmében a **200,000** koronás, **100,000** koronás, **75 000** koronás, **50,000** koronás, **40,000** koronás stb. nyeremények minden egyes huzásában résztvesznek.

Ennélfogva oly nyeremény-kötvény illetőleg nyeremény-jegy, amely már egyszer nyereménnyel kihuzatott, minden további nyereményhuzásban is részt vesz, ugy hogy arra még egy vagy több nyeremény is eshetik.

A nyeremények az illető sorsolások napjától számitott 3 hó mulva fizettetnek ki. **Az első nyereményhuzás 1895. január 25-én megy végbe.**

A Magyar Jelzálog-Hitelbanknak nem áll jogában a nyeremény és dijhuzások tervét megváltoztatni még akkor sem, ha a törlesztési huzások alá jutó kötvények összegét felemelné.

A törlesztett kötvények beváltása, valamint a dijak kifizetése ugyanazon helyeken történik, mint a szelvényeké, ellenben a nyeremények kizárólag a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál Budapesten fizetendők.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank az o. é. 10 frtos = 20 koronás dijakra eső adókat magára vállalja, a nyeremények u táni adókat azonban a kötvény tulajdonosok tartoznak viselni.

A törlesztési dij, vagy nyeremény huzásban kisorsolt kötvények számjegyzéke minden huzás után legalább egy budapesti, egy amsterdami és egy genfi hirlapban fog közzététetni. Évente egyszer ezen sorsolási jegyzéken közöltetni fognak azon kötvények számai, a melyek az előző törlesztési dij vagy nyeremény huzások alkalmával kisorsoltattak, de beváltásra bemutatva nem lettek.

A Magy Jelzálog-Hitelbank a kellő lépéseket meg fogja tenni az iránt, hogy ezen 3%-os nyeremény-kötvények mindazon tőzsdei helyeken, hol ezek nyilvános aláirásra bocsáttatnak, hivatalosan jegyeztessenek.

Ezen nyeremény-kötvények az e részbeni miniszteri rendeletek értelmében az összes magy. kir. állampénztáraknál biztositékképpen fognak szolgálni.

Aláirási felhivás.

Az 1889. évi IX. t.-czikk alapján kibocsátandó o. é. 35 millió forint = 70 millió korona összegü **3%-os nyeremény-kötvényekből 100.000 drb egyenkint névértékü o. é. 100 frtról = 200 koronáról,** nyilvános aláirás alá bocsáttatik a következő **aláirási feltételek mellett:**

1. Az aláirás **1894. november 15-én** a rendes üzleti órákban történik és pedig:

A Magyar Jelzálog-Hitelbanknál Budapesten, V., Erzsébettér 9. és annak képviselőségénél **Kolozsvárt.**

A magyar leszámitoló és pénzváltó banknál, Budapesten, Dorottya-utcza 6. és

annak belvárosi fiókjánál, Budapesten, Muzeum-körut 1.

A Magyar leszámitoló és pénzváltó bank fiókjánál Pozsonyban.

A Magyar leszámitoló és pénzváltó bank váltóházánál Fiumében.

A Magyar leszámitoló és pénzváltó bank Erdélyrészi fiókosztályánál Kolozsvárt.

Amsterdamban a Banque de Paris et des Pays-Basnál; Lippmann, Rosenthal et Cie uraknál; Wertheim et Compertz uraknál és egyéb némntalföldi helyeken.

Genfben: a Banque de Paris et des Pays-Basnál, A. Cheneviére et Cie uraknál; Darier et Cie uraknál; Lombard, Odier et Cie uraknál; Ern, Pictet et Cie uraknál és **egyéb schweizi helyeken.**

Továbbá a következő helyeken:

Arad: az **Aradi ipar- és népbank pénzváltó üzleténél; Beszterczebánya:** a Beszterczebányai hitelbank részvénytársaságnál; **Brassó:** Nussbächer és Beer uraknál; **Debreczen:** a Közgazdasági bank részvénytársaságnál; **Eperjes:** az Eperjesi bankegyletnél; **Eszék:** Sorger, Weiszmayer és Társa uraknál; **Győr:** a Győri első takarékpénztárnál; **Kassa:** a Kassai takarékpénztárnál; **Miskolcz:** a Miskolczi takarékpénztár váltóüzleténél; **Nyitra:** a Nyitrai kereskedelmi és hitelintézetnél; **Nagyvárad:** a Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbanknál; **Nagykanizsa:** a Kereskedelmi és iparbank részvénytársaságnál; **Nagyszeben:** a Nagyszebeni földhitelintézetnél; **Pécs:** Schapringer J. urnál és Ullmann M. Károly urnál; **Szeged:** a Szegedi kereskedelmi és iparbanknál; és May R. Miksa urnál; **Székesfehérvár:** a Székesfehérvári kereskedelmi banknál; **Sopron:** a Soproni épitő s földhitelbanknál; **Szombathely:** Grünwald Testvérek uraknál; **Temesvár:** a Temesi takarékpénztárnál; **Zágráb:** a Horváth-szlavon orsz. jelzálogbanknál és a Croatische Commerzial-Bank váltóüzleténél.

2. Az aláirási ár egy-egy kötvény után

o. é. 110 forint — 220 koronában

és a f. évi november 1-től járó 3%-os szelvénykamatokban, illetőleg a külföldi aláirási helyekre nézve, ezen most kitett áraknak ottani értéke szerinti összegben van meghatározva.

3. Minden aláiró a jegyzett névértéknek 10%-át az aláirás alkalmával készpénzben, vagy az aláirás helyén forgalom tárgyát képező és napi árfolyam szerint számitandó biztos értékpapirokban letenni tartozik.

4. Tuljegyzés esetére a bejelentések leszállitása és az egyes bejelentésekre kiosztott darabszám megállapitása az illető aláirási helyeknek tartatik fenn. Az eredményről az aláirók értesittetni fognak.

5. Az aláirásokra eső kötvények ugyanazon helyen, hol az aláirás történt, egész vagy részösszegekben az aláirási ár, valamint az átvétel napjáig esedékes 3%-nyi szelvénykamatok lefizetése ellenében **legkésőbb 1895. január 10-ig** az óvadék különbeni elvesztése mellett veendők át.

6. Készpénz óvadék az aláirásra eső rész egyszerre való lefizetésekor azonnal, részbeni átvétel esetében pedig akkor tudatik be, ha az aláirót még megillető czimletek hátralékos mennyisége kerül kiszolgáltatásra. Addig is ezen óvadék 3%al kamatoztatik. Értékpapirokból álló óvadék az összes czimletek átvétele után adatik vissza.

7. A nyeremény-kötvények helyett a Magyar Jelzálog-Hitelbank egyelőre **utalványjegyeket (Scrips)** ad ki, a melyek **1895. január 5-től kezdve végleges czimletekre fognak beváltatni.**

Budapest, 1894. november hó 1-én.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.
Magyar jelzálog és pénzváltó bank.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság" könyvnyomdája.